

Správa z realizácie aktivity

<p>Názov aktivity a číslo aktivity</p>	<p>Účasť zamestnancov/štatutára RA NSRV SR na medzinárodných podujatiach organizovaných Európskou sieťou pre rozvoj vidieka a/alebo národnými vidieckymi sieťami iných členských štátov EÚ (C 2.3.4.)</p> <p><i>6. zasadnutie tematickej skupiny pre „smart villages“ – Nástroje politiky podporujúce inteligentné dediny“ („6th meeting of the ENRD Thematic Group on Smart Villages - Policy instruments supporting Smart Villages“)</i></p>
<p>Regionálna anténa</p>	<p>pre Nitriansky kraj</p>
<p>Termín a miesto konania aktivity</p>	<p>05. 12. 2018 Brusel, Belgicko</p>

Popis realizácie aktivity: dňa 05. 12. 2018 sa zástupca Regionálnej antény NSRV SR pre Nitriansky kraj ako riadny člen zúčastnil 6. zasadnutia tematickej skupiny pre „smart villages“, ktorého hlavnou témou boli „Nástroje politiky podporujúce inteligentné dediny“. Toto medzinárodné podujatie zorganizovala Európska sieť pre rozvoj vidieka s cieľom výmeny informácií k problematike podpory inteligentných dedín v kontexte politických nástrojov EÚ a s dôrazom na LEADER, digitálne stratégie a spoluprácu. Zúčastnilo sa ho viac ako 40 zástupcov z 19 členských krajín EÚ a predstaviteľov Európskej komisie, Contact Point-u ENRD, ELARDU-u, DG AGRI, DG Regio, DG Connect, Európskeho parlamentu a pod. Po registrácii účastníkov a úvodných príhovoroch boli zhrnuté závery z predchádzajúceho zasadnutia, ktoré sú k dispozícii na: https://enrd.ec.europa.eu/sites/enrd/files/tg5_smart-villages_highlights.pdf. Následne bol zástupcami z DG AGRI a DG Regio predostretý podrobný prehľad nástrojov a politik, prostredníctvom ktorých bude možné podporovať inteligentné dediny.

V návrhu nariadenia EK k spoločnej poľnohospodárskej politike pre obdobie 2020+ sa v niektorých článkoch spomína prístup rozvoja „inteligentných dedín“. V závislosti od úrovne rozhodovania o čiastkových aktivitách, projektoch a stratégiách sa môže tento prístup uplatňovať prostredníctvom metódy LEADER, opatrenia Spolupráce a cez digitálne stratégie. Prístup inteligentných dedín nie je len o využívaní moderných technológií (jeden z kľúčových faktorov) na vidieku, ale jedná sa hlavne o zapojenie miestnych ľudí a komunit do rozvoja vidieka, bližšie informácie prináša: https://www.youtube.com/watch?v=ckB71hb0kx0&fbclid=IwAR3VzLR0JgEzsLLVc5Px5PBHdXozZxhUBymJOXDlscyOI_iBhk37WUGuwc.

Spoločná poľnohospodárska politika po roku 2020 má v návrhu definovaných 9 všeobecných cieľov, pričom prístup „inteligentných dedín“ bude prispievať k cieľu „**Vidiek plný života (Vibrant rural areas)**“. Taktiež bude definovaný aj jeden monitorovací indikátor - **počet obyvateľov spadajúcich do územia, kde sa aplikuje prístup inteligentnej dediny**.

6. zasadnutie z organizačného hľadiska bolo zamerané najmä na prácu v skupinách a malo prvky odborného workshopu. V rámci troch blokov boli najskôr odprezentované jednotlivé témy t. j. LEADER/CLLD a inteligentné dediny, spolupráca a inteligentné dediny a digitálne stratégie vo vzťahu k inteligentným dedinám. Po každej prednáške nasledovala práca v skupinách, v ktorých jej členovia diskutovali, vymieňali si názory, skúsenosti a poznatky a snažili sa dospieť k názorovému konsenzu. Zástupca Slovenska sa aktívne zapájal do dialógu, najmä k problematike podpory inteligentných dedín z pohľadu možností a princípov metódy LEADER.

V rámci spoločného dialógu členov TS boli z pohľadu rozvoja „inteligentných dedín“ zadané hlavné problémy vidieka:

- izolácia vidieka
- znižovanie populácie
- neatraktívne prostredie s nedostatkom služieb a práce
- nedostatočne vybudovaná infraštruktúra pre rozvoj smart riešení.

Diskusia na túto tému sa viedla hlavne o využití miestnych kapacít v MAS a ich zapojenie aj do rozvoja inteligentných dedín, regiónov a vidieka ako celku na najnižšej úrovni. LEADER má za cieľ mobilizovať miestnych obyvateľov, budovať kapacity v miestnej komunite, pripraviť vidiek na štrukturálne zmeny, stimulovať inovácie a vytvárať potenciál pre rozvoj. Prístup rozvoja inteligentných dedín môže pomôcť naštartovať metódu LEADER/CLLD v krajinách, kde táto metóda nie je „pochopená“, resp. nerealizuje sa podľa predstáv EÚ (zlepšenie implementácie). Pozitívne príklady boli prezentované zo Švédska resp. Írska, kde MAS pracuje ako motor alebo akcelerátor rozvoja a multiplikuje viacero zdrojov z viacerých EÚ a národných zdrojov (príklad z MAS Monaghan, Írsko – z PRV získala MAS dotáciu 50 mil. € a cez ostatné fondy EÚ resp. národné zdroje ďalších 330 mil. €, čím multiplikovala efekty činnosti MAS v území). Na záver diskusie vzišla požiadavka na budovanie kapacít nielen v území (MAS, vidiek), ale aj na ministerstvách a platobnej agentúre.

LEADER/CLLD	
Výhody	Nevýhody
využitie súčasných kapacít MAS	nerovnaké prístupy k metóde LEADER/CLLD v členských štátoch (rozdielne % z PRV – min 5 %, multifond a pod.)
možnosť aplikovať animácie MAS v prístupe inteligentných dedín úspešné inovatívne projekty predstavujú kvalitný marketing MAS i samotnej metódy LEADER	rozličná úroveň implementácie programu v členských štátoch (rozdielne % čerpania MAS v roku 2018)
stratégia inteligentných dedín a regiónov by mohla byť súčasťou stratégie územia LEADER (nie tvorba viacerých podobných stratégií)	PRV je, čo sa týka objemu peňazí, hlavne o podpore poľnohospodárstva, nie o rozvoji vidieka a podpore miestnych komunít
podobnosť 7 princípov LEADER a princípov pre inteligentné dediny	náklady na inovatívne technológie (môže nastať situácia, že povinných 5 % na LEADER bude nedostatočných pre SMART riešenia)
implementácia (zdola nahor) koordinácia (zhora nadol)	v jednotlivých krajinách sa termín „inteligentné dediny“ definuje a chápe inak (rozdielnosť pohľadov)

Druhý blok prednášok sa venoval opatreniu Spolupráca a jeho zapojeniu do tvorby stratégií pre inteligentné dediny a vidiek. V tomto prípade sa jedná skôr o dopytovo orientované projekty, ktoré sa dotýkajú viac regiónov ako obcí a aktivít na najnižšej samosprávnej úrovni.

Tretí blok bol zameraný na tvorbu digitálnych stratégií, budovanie „broadbandu“, výskumu a vývoja viacúrovňových stratégií. Táto úroveň sa viac-menej dotýka národnej resp. nadnárodnej úrovne, napr.

(stratégia pokrytia bielych miest pre vysokorychlostný internet v SR). Zavedením vysokorychlostného internetu na vidieku sa môže rozvinúť vo väčšej miere tzv. „práca na diaľku“. Pripojiteľnosť k sieti je kľúčový determinant rozvoja - prístup do siete = prístup k informáciám.

Téma inteligentných dedín je viacsektorová a v prípade jej aplikácie v rámci celej SR by si to vyžadovalo zriadiť okrúhle stoly pozostávajúce z odborníkov a zástupcov z viacerých ministerstiev. Dôležitým determinantom je tiež zvyšovanie zručností vidieckeho obyvateľstva, používanie inovatívnych aplikácií a používať niektoré aktivity zo „SMART cities“.

Záver zasadnutia patril stručnému zhrnutiu výstupov a informáciám o pripravovanom 7. zasadnutí tematickej skupiny pre „smart villages“, ktoré by sa malo konať v 1. štvrtroku 2019 a taktiež o aktivitách plánovaných pri príležitosti 10. výročia ENRD. Podujatie ukončil Paul Soto zaujímavou myšlienkou, že veľa vecí môžu aktívni ľudia v oblasti „smart villages“ aplikovať už v tomto PRV, ale v PRV po roku 2020 bude na aplikovanie týchto myšlienok kladený väčší dôraz.

Odporúčania pre ďalšiu činnosť:

- ✓ Pokračovať v účasti na zasadnutiach predmetnej tematickej skupiny, ktoré sú zdrojom informácií využiteľných v rámci činnosti RA NSRV SR vrátane výmeny skúseností.
- ✓ V rámci Nitrianskeho kraja šíriť získané informácie napr. prostredníctvom realizácie informačných aktivít resp. e-mailovej komunikácie s členmi NSRV SR.
- ✓ Uvažovať v PRV SR 2020+ o opatrení zameranom na „smart villages“ – vytipovanie si špecifických aktivít pre podporu obcí s aplikáciou inovatívnych technológií a tieto implementovať cez LEADER/CLLD a MAS.
- ✓ V rámci súťaže Dedina roka (SAŽP) zriadiť kategóriu „Inteligentná dedina“, kde by súťažili dediny, ktoré implementujú projekty „smart villages“ – podobná súťaž sa realizuje vo Fínsku a miestne samosprávy súťažia so svojimi inteligentnými riešeniami v oblasti dopravy, odpadov, verejných služieb, služieb pre seniorov, zdravotníctva a pod.
- ✓ Zriadiť pracovnú skupinu NSRV SR v spolupráci so ZMOS zameranú na „smart villages“ za účasti odborníkov a zamestnancov z partnerských organizácií a ministerstiev.

Príloha:

- Pozvánka s programom

Správu vypracoval: Ing. Tomáš Kozolka v.r.

Podpis zodpovedného pracovníka RA:

Dňa: 06. 12. 2018